

Jutlus Nõos P, 01.12.19 kell 11.00, I advent

Lektsioonid: 1Pt 1:7–12; Mk 11:1–10

Pihikõne: Js 50:10

Jutlus: Sk 9:9–10

Laulud: 4 (1–5); 299 (1–6, 7); 85 (1–3); 298 (1–3)

Ole väga rõõmus, Siioni tütar, hõiska, Jeruusalemma tütar! Vaata, sulle tuleb sinu kuningas, õiglane ja aitaja. Tema on alandlik ja sõidab eesli seljas, emaeesli sälu seljas. Mina hävitan Efraimist sõjavankrid ja sõjaratsud Jeruusalemmast, sõjaammudki hävitatakse. Ja tema kuulutab rahvaile rahu ning valitseb merest mereni, Frati jõest ilmamaa ääreni.

Kuuldud kirjakoht tuletab vist paljudele meelde alguse adventilaulust „Siioni tütar, rõõmusta“ (sks k *Tochter Zion, freue dich*), mis pärineb G. Fr. Händeli oratooriumidest „Joosua“ ja „Juudas Makkabeus“. Või siis mõne muu laulu. Nt meie koguduse segakoor laulab täna Harglas Sirje Kaasiku laulu „Sulle tuleb kuningas“, mis põhineb samuti sellele Sakarja raamatu kirjakohtale.

Ja pole ka ime. Selles kirjakohas on tähtis sõnum, mida nii juudid kui kristlased on läbi sajandite olulisimaks pidanud: nimelt et kord tuleb kuningas, kes toob rahvaile rahu. See kuningas on heebrea keeles Messias, kreeka keeles Kristus ja eesti keeles Salvitu. Juudid ootavad tema tulekut siimaani, kuid kristlased usuvad, et Jeesus Naatsaretist ongi Tema, kellest prohvet Sakarja siin kõneleb.

Ka Jeesus ise rõhutas seda seost. Muidu ta ju poleks läbi Kuldvärava Jeruusalemma ratsutades hoolitsenud selle eest, et tema veoloomaks oleks just eesel. Küllap ta arvestas sellega, et prohvetikuulutusi peast tundvaile inimestele tuleb kohe meelde Sakarja raamatus kujutatud Messias-kuningas.

Aga vaatame veidi lähemalt, millele meie tänase adventiaja ja kirikuaasta alguse kirjakohta nimed ja kujundid viitavad.

Kõigepealt Siion. Siion on juutide-eelse jebuuslaste hõimu kindlustus Jeruusalemma kaguosas oleval kõrgendikul, mille kuningas Taavet u 1004 eKr vallutas, kindlustas kui oma residentsi ja kuhu Taavet on pärimuse kohaselt ka maetud.

Siiski kasutatakse sõna Siion Piiblis ka Jeruusalemma templimäe, Jeruusalemma linna, juutide, aga ka kristlaste ja taevase Jeruusalemma sümbolina. Niisiis, kui prohvet Sakarja hüüab: „Ole väga rõõmus, Siioni tütar, hõiska, Jeruusalemma tütar!“, siis võib siin mõelda Iisraeli rahvale, ent ka kõigile kristlastele kui koos Iisraeliga Jumala valitud rahvale.

Edasi sõna „kuningas“. Teame, et vanas Iisraelis oli palju kuningaid, alates Saulist kuni Sidkijani. Miks ei võiks prohvet Sakarja siin viidata mõnele neist? Tõenäoliselt ta seda siiski ei tee, sest Sakarja prohvetitegevus jääb 6. eelkristliku sajandi lõppu, mis oli Iisraeli rahva jaoks Paabeli vangipõlve järgne aeg ja teatavasti pärast seda vangipõlve Iisraeli rahval enam kuningaid polnud. Seega võime kristlastena Sakarja nimetatud kuningat tõepoolest pidada Kristuseks ja eespool juba nägime, et sellisena võttis toda nimetatud kuningat ka Jeesus ise.

Rõhutada tuleks ka prohveti väljendust „sulle tuleb sinu kuningas“. Kuningas ei tule maise võimukandjana, kes allutab rahvad enda alla, vaid kuningas tuleb „sulle“. Seejuures ei tule seda mõista mitte isegi „sinu juurde“, vaid koguni „sinu jaoks“. Ja seegi seostub hästi Jeesus Kristuse missiooniga, sest Ta tuli ju maailma meie kõigi jaoks – et end kõigi inimeste eest surma anda.

Seda „sinu“ või „meie“ jaoks rõhutab ju ka Sakarja mõte, et kuningas on alandlik. Ta ei otsi võimu, vaid alandub ise Looja Jumala, oma taevase Isa meelevalda alla. Seda mõtet sisaldab ka Hb 5:7: „Oma maise elu päevil ohverdas Jeesus palumisi ja anumisi suure hüüdmise ja pisaratega selle poole, kes teda võis päästa surmast, ja teda võeti kuulda tema allaheitlikkuse tõttu.“ Niisiis võttis taevane Isa oma Poega kuulda suure allaheitlikkuse tõttu ja päästis ta surmast.

Kui aga Jeesus päästeti surmast tema allaheitlikkuse tõttu ja oma allaheitlikkuses tuli ta meid päästma, siis päästab Jumal surmast ka meid, kes usume Tema Pojasse Jeesusesse Kristusesse. Või teisisõnu, usaldame oma elu Tema kui ülestõusnud Issanda kätte.

Eesel kui lihtrahva veoloom on siis arusaadavalt alandlikkuse tunnus. Emaeesli sälg aga võib

viidata Jumalale toodavale ohvrile nagu nt 4Ms 19:2 kõneldakse punasest veatust lehmast, „kellel ei ole kehalist viga, kelle peale veel ei ole iket pandud“.

Meie kirjakoha järgmises salmis aga näeme, et kui kunigas-Messias on alandlik, siis meie kirjakoha minategelane Jumal pole sugugi alandlik. Hoopis vastupidi, ta on vaenulik patu vastu. Otsesõnu siin Sakarja kirjakohas küll patust ei kõnelda, kuid viide sõjale tuletab patu siiski meelde.

Sest patt on ju inimestevaheliste konfliktide algpõhjus. Iga päev kuuleme massimeediast, kuidas mõni inimene on hea ja mõni halb. Mõni hea osutub järsku halvaks ja hiljem tuleb võib-olla välja, et ta oli ikkagi hea. Halbu saadab siis julm süüdistamine ja häid ülevoolav kiitmine. Kui aga hea osutub halvaks, siis on süüdistamine seda julmem. Halva heaks osutumise puhul, tõsi, ollakse kiidulauluga justkui kitsimad.

Ka sõjad algavad ju nii, et üks riik nimetab teist nii halvaks, et tuleb talle kallale tungida. Ehkki varjatud põhjus võib olla hoopis soovis lisada see rünnatav riik oma riigi koosseisu.

Piibel aga ütleb, et inimeste eristamine halvadeks ja headeks on petlik, sest (Rm 3:23) „kõik on pattu teinud ja ilma jäänud Jumala kirkusest“. Jumala ees on kõik inimesed patused ja seega halvad. Kuid Jumal halastaja ja armulisena on andnud inimkonnale võimaluse sellest patust siiski pääseda. Ja ega paremini pole seda võimalust vist võimalik lühidalt kirjeldada kui Jeesuse kaksikkäsuga: armasta Jumalat üle kõige ja ligimest nagu iseennast!

Selleks armastamiseks tuleb aga patusele inimesele suutlikkus kinkida Jumalal endal. Ja seda Ta ongi teinud, lastes oma Pojal Jeesusel Kristusel meie eest surra ning valades hiljem meie peale oma Püha Vaimu, kes aitab meil Jumala käske pidada.

Mis on selle tagajärjeks, et Jumal patu murrab? Prohvet Sakarja vastab: kuningas Messias „kuulutab rahvaile rahu.“ Efraim, mida kasutatakse Piiblis sümbolina Palestiina põhjariigi ehk Iisraeli jaoks, ja Jeruusalemm kui lõunariigi ehk Juuda sümbol n-ö demilitariseeritakse ning nad ei tunne enam vajadust konkureerida ei üksteise ega välisvaenlasega.

Kuid see rahu sünnib ka mujal kui Lähis-Idas: sõdimine lõpetatakse kogu maailmas. Seda pole enam tarvis, sest inimese süda on saanud rahu.

Praegu me seda kõike veel ei näe. Lähis-Idas on kaugelt midagi muud kui rahu ja pole ühtegi sõjavaba aastat – kui vaadata maailma tervikuna. Ka inimeste vahel pole rahu: me solvame ja solvume, ründame ja kaitseme. Nii iga päev.

Ja siiski ei saa mõelda nii, et prohvet Sakarja kirjeldatud Jumala plaan sõda välja juurida pole veel teostunud ja Messias-kunigas pole järelikult veel ka rahvaile rahu kuulutanud. Jeesus Kristus on seda ammu teinud. Jh 14:27 ütleb ta ise: „Rahu ma jätan teile, oma rahu ma annan teile. Mina ei anna teile nõnda, nagu maailm annab. Teie süda ärgu ehmu ega mingi araks!“

Kristuse rahu pole selline nagu maailma rahu, mis mõnes paigas hetkeks tekib, seevastu teisel jälle kaob. Kristuse rahu on igavene ja püsiv. Seda on Jumal tahtnud Püha Vaimu abil meie südamesse panna. Meie ülesanne aga on seda rahu vastu võtta ja seda oma südames Jumala tahtmist täites säilitada.

Kristuse rahu täidab ka nüüd kogu maailma, nagu Sakarja kujundlikult ütleb – „merest mereni, Frati jõest ilmamaa ääreni“. Ainult et see rahu on nähtav Jumala sõnas ehk Piiblis ja Kristuse maapealses Ihus ehk kirikus.

Kallid sõbrad! Jälle on kätte jõudnud advendi ehk tulemise aeg, mil Jumal meenutab meile tõelise rahu allikat: Jeesust Kristust, kes sündis maailma alandlikuks kuningaks, kuid kes saavutas kõigile igaveseks ajaks rahu – neile, kes tema oma ellu vastu võtavad! Võtkem Ta siis vastu ja elagem koos Jumalaga igavesti!

Aamen.